

בס"ד סעון גניזה – נא לא לקרוא בשעת התפילה – לחייק ולשמור

יהלומים של שבת

לע"נ סבי ניסים מרדכי אלבו בר סולטנה, סבתי סוליקה אלבו בת מרים
לע"נ אליהו גבאי בן ביסא, רחל גבאי בת אסתר, יוסף גבאי בן רחל

יום כיפור

עיקר המשלוח היום

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל וטאתיכם לפני ה' תטהרו"

(ויקרא ט"ז, ל)

"בשעה שעלה משה למרום, שמע למלאכי השרת שהיו אומרים לקב"ה "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", והוריד אותה לישראל. ולמה אין ישראל אומרים אותה בקול בפרהסייה? למה הדבר דומה? לאחר שגנב תכשיט מתוך ארמון של מלך, נתן לאשתו, ואמר: אל תתקשטי בה בפרהסייה, אלא בתוך ביתך" (מדבר רבא דברים רצ"א)

מדוע אנחנו לוחשים תפילה זאת? כי את התפילה הזאת שמע משה רבנו מפי המלאכים בשמים. הוא ראה כמה יפה המלאכים מתפללים לפי ה' ושרים לפניו, "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", והוא לא ביקש רשות מן המלאכים אם מותר גם לבני אדם לומר את הפסוק הזה. הוא חטף את התפילה מן המלאכים, ולימד אותה את בני ישראל, ולכן אנו אומרים אותה בלחש שהמלאכים לא ישמעו אנחנו מפחדים ומתביישים מהם שכן המלאכים יגידו אנחנו קדושים אבל אתם?

לכן מוטב לנו לומר את הפסוק בלחש ובשקט, רק פעם אחת בשנה אנחנו לא מפחדים מן המלאכים, אין אנחנו מתביישים מהם, כי אנחנו דומים להם: נקיים מחטאים, לבנים, לא אוכלים כמוהם, לא שותים כמוהם, וזה ביום הכיפורים שבו עם ישראל מתענה ב 5 תעניות ומגיע לדרגה של מלאכים ממש! יום בו אין השטן מקטרג עלינו ולמה זה?

כי ביום כיפור אין השטן מקטרג "השטן" גימטריא = 364 ויש בשנה 365 יום גילה לנו דוד המלך עליו השלום סוד גדול בתהילים "ימים יוצרו ולא אחד בהם" (תהילים קלט) מי הוא האחד בהם, אותו אחד שהמליך בו הקב"ה שלא יהיה שטן שיקטרג עלינו, שלא יהיה בו יצר הרע ואז תפילתנו עולות מעלה מעלה בהקבלה ל 5 תעניות של כיפור: אכילה ושתייה, סיכה, רחיצה, נעילת הסנדל, ותשמיש המיטה

יש לנו 5 תפילות בכיפור: כל נדרי – ערבית, שחרית, מוסף, מנחה – מפטיר יונה, ונעילה

יום-הכיפורים הוא היום היחיד בשנה שבו מתפללים חמש תפילות. ביום חול מתפללים שלוש תפילות. בשבתות ובחגים מוסיפים את תפילת 'מוסף'. ואולם ביום הכיפורים מתפללים תפילה נוספת – תפילת 'נעילה'. תורת החסידות מסבירה, שחמש תפילות אלה הן כנגד חמש הדרגות שבנשמה – 'נפש', 'רוח', 'נשמה', 'חיה', 'יחידה'.

את חמשת השמות הללו אנו פוגשים לראשונה במדרש-רבה (יד,יא): "חמישה שמות נקראו לה, נפש רוח נשמה יחידה חיה". אלה לא רק שמות ומלים נרדפות, אלא חמישה רבדים שקיימים בנשמה; חמש דרגות, זו למעלה מזו.

לקבלת העלון במייל נא לשלוח הודעה בעירוף כתובת המייל שלכם לכתובת UzanAdirMatan@Gmail.com

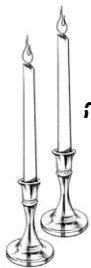
זמני השבת

כניסת השבת – 4:47

צאת השבת – 5:54

ר"ת – 6:26

פרשה: אחרי מות
הפטרה: ואמר סולו

אין לקרוא בשעת התפילה
נא לשמור על קדושת
הניליון

גיליון מספר 143

עץ חיים היא

למתחזקים בה

ותנומכיה מאושר"

גשואה חן חן

אמכי הכיב העוזרים

בהדפסת העלון:

מאי גבאי בן רחל, רפי

וסימנה אלו ונשפתה,

וויאן כרדה, שהקב"ה ישלח

אהם הצלחה בכל מעשי

ידיהם, הפנמה טובה,

בהיאות, באושי, ובהיים

טובים אכי"ל!

העלון מופץ ליהודי

הגפוצות הכחבי העולם.

נוציק אלעזר אהפיה העוזר

מוקד באלף ופעולות?

הצטרכו ארשימה האימא!

בסיד טעון גניזה – נא לא לקרוא בשעת התפילה – לתייק ולשמור

חמישה רבדים

הדרגה התחתונה ביותר היא 'נפש'. זהו החלק שבנשמה שמתלבש להחיות את הגוף. היא מפעילה את הגוף ואיבריו ואת כוחות העשייה. בעבודת-ה', 'נפש' היא החוויה הנפשית המניעה את האדם לקיים בפועל את התורה והמצוות.

למעלה ממנה ניצבת הדרגה שנקראת 'רוח'. היא קשורה לעולם הרגשות. אהבה, יראה, רחמים – אלה רגשות שנובעים מדרגת ה'רוח' שבנשמה. ובעבודת-ה' – 'רוח' זו אהבת-ה' ויראתו. אדם שחש בגלוי רגשות של אהבה לקב"ה ויראה מפניו, הוא אדם שבחינת ה'רוח' מאירה בו.

למעלה יותר נמצאת ה'נשמה'. היא מתלבשת בכוחות השכל של האדם: חכמה, בינה, דעת. ובעבודת-ה' – ההבנה וההשגה בגדולת ה' קשורה בדרגת ה'נשמה'. זו הכרה שכלית עמוקה בגדולת ה', יחד עם שאיפה עזה לדבוק בו.

שלוש הדרגות הללו – 'נפש', 'רוח', 'נשמה' – הן הרבדים הגלויים והנתפסים של הנשמה. הן באות לידי ביטוי בצורות מוגדרות, וממילא מוגבלות. ניתן לחוש אותן ולהבינן, כיוון שיש להן לבוש מוגדר ומוגבל. למעלה מזה עומדות הדרגות 'חיה' ו'יחידה', שאין להן לבוש מוגדר. הן מהוות את הרבדים העל-שכליים, הבלתי-מוגבלים והאין-סופיים של נשמת היהודי.

עצם הנפש

יש בנפש כוחות שעומדים מעל לשכל ומעל להיגיון. התודעה שלנו אינה מסוגלת לקלוט אותם, אלא בדרך כללית ובלתי מוגדרת. זאת, משום שהשכל והרגש קטנים ודלים מכדי לתפוס כוחות אלה. הם באים לידי ביטוי בעוצמה רבה, אך מבלי שהתודעה תוכל לקלטם בבהירות, ולתרגמם למושגים של שכל ורגש. כוחות אלה נובעים מ'חיה' ומ'יחידה'.

ההבדל בין 'חיה' ל'יחידה' הוא, כמובן, דק ומופשט. אפשר רק לומר, שהרצון הנובע מ'חיה', אף שאין מבינים ואין מרגישים אותו, הרי הוא בא לידי ביטוי בצורה של רצון, של משיכה פנימית. עצם העובדה שהאדם חש משהו, מעידה שזה לא בדיוק הוא עצמו; שיש כאן משהו נוסף. לעומת זאת, הדרגה שנקראת 'יחידה' – היא עצם הנשמה. היא אינה יכולה להתגלות בצורה של תחושה, כי היא-היא האדם עצמו.

ה'יחידה' נקראת כך משום שהיא קשורה ומאוחדת בתכלית ב'יחיד' – בקב"ה. כשם שהקב"ה אינו נתפס ואינו ניתן להרגשה בצורה כלשהי, כך גם עצם הנשמה. ה'יחידה' גם אינה משתנה ואינה מושפעת משום דבר חיצוני. היא עומדת מעל כל אפשרות שחטא ועוון יפגעו בה. הקשר שלה עם הקב"ה נשאר במלוא תוקפו, יקרה מה שיקרה.

דרגה זו אינה באה לידי ביטוי בדרך-כלל. היא מתפרצת רק כשהאדם ניצב מול דבר שמאיים על עצם הקשר שלו עם הקב"ה, כמו התכחשות ליהדותו, למשל. או-אז היא פורצת החוצה ומעניקה ליהודי את התוקף למסור את נפשו על קידוש-השם. ויש עוד הזדמנות שה'יחידה' מתגלה – ביום-הכיפורים, ובמיוחד בתפילת 'נעילה', התפילה החמישית. כאשר יהודי מכריז בסוף התפילה: "שמע ישראל", "ה' הוא האלוקים" – ברגע זה מאירה בו ה'יחידה' שבנפשו!

כוחה של דרשה

דרשן מפורסם, שנודע ביכולתו לעורר את הקהל ולהביאו לידי דמעות של תשובה, התארח פעם בשבת-תשובה בעיירה יהודית, שתושביה לא היו יראי-שמים ביותר. בכל- זאת ביקשו ממנו לדרוש בבית-הכנסת הגדול, והמונים באו לשמוע את דרשתו.

הוא נשא דברים נלהבים, שאותם תיבל במשלים ובסיפורים מלאי מוסר-השכל. אולם הקהל נותר קפוא ומאופק, ולא נראה היה שהדרשה הזיזה משהו בלבבות.

שאלוהו אחר-כך איך הוא מסביר את תגובת הקהל. השיב הדרשן: "בדרך-כלל, יהודי מלא אהבה והתעוררות לקב"ה, ותפקידו של הדרשן הוא רק לבחור את המפתח המתאים ולפתוח את מעיני הלב. אבל כשהלב ריק – אין בכוחו של המפתח ליצור יש מאין"...

דרך התשובה

יהודי אחד בא אל הצדיק רבי ישראל מרוז'ין ובקשה בפיו: "חוטא אני וברצוני לעשות תשובה".

שאלו הצדיק: "מדוע אפוא אינך עושה תשובה?"

השיב היהודי: "אינני יודע איך עושים זאת".

שאלו הצדיק: "וכיצד ידעת לחטוא?"

ענה היהודי: "קודם-כול חטאתי, ואחר-כך נודע לי שזהו חטא".

אמר הצדיק: "הנה לפניך הדרך – קודם-כול תעשה תשובה, ואחר-כך תדע שזו הייתה תשובה שלמה".

המלך בשדה

היה היה מלך גדול וחכם, שממשלתו היתה פרושה על מדינה רחבת ידים. הוא היה מלך טוב, מסור לאזרחי מדינתו ודאג תמיד להיטיב את חייהם ולגרום להם אושר. מלך זה פרסם פעם כרוז בו נאמר, כי כל אזרח שיש לו בקשה כלשהי רשאי לבוא אליו לארמונו בכל עת שירצה.

אולם האזרחים לא הרבו לבוא לארמון והמלך התפלא על כך מאד. לאחר מכן הביין כי, עם כל ההקלות, עדיין לא כל כך קל לבני העם הפשוט להגיע אליו. מלבד זאת, הרי רוב העם גרים מחוץ לעיר הבירה וקשה להם להגיע לארמון ולשטוח בפני המלך את בקשותיהם.

בהתחשב עם כך, החליט המלך לצאת אל העם. בלויית שריו ועבדיו, הוא יצא למסע על פני המדינה. הם ביקרו בכל עיר וכפר ושמעו את בקשות העם ומאוויו. בכל מקום ומקום לשם הגיעה פמליית המלך, קיבל אותם העם בתרועת שמחה, כל מי שרצה, יכול היה לבוא לפני המלך, שהיה ידידותי מאד. לזה ויתר על מסים, לשני העניק מתנה נאה ואת האחרים שאל על שלומם ושלום משפחותיהם.

מאז נהג המלך לעשות כן מידי שנה בשנה. למשך ארבעים יום נטש את ארמונו ויצא אל העם, אזרחי ממלכתו. כולם ידעו שבימים אלה אפשר להשיג אצל המלך הכל. צריך רק לגשת אליו ולהגיש את הבקשה. ארבעים הימים שבין ראש-חודש אלול ועד אחרי יום הכפורים, הם הם הימים המתאימים ביותר בהם יכול יהודי להגיע אל מלך-מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא, שהוא אבינו שבשמים. פרק זמן זה נקבע על ידו כימי תשובה והתקרבות אליו. הבה ננצל את הזמן!

ויזדרז האדם מאד בתפלה זו, כי תכלית כל עשרת ימי תשובה הוא יום הכפורים, ותכלית יום הכפורים הוא תפלת נעילה, שהכל הולך אחר החתום, ואם לא עכשיו אימת!?

ולכן, אף אם חלש הוא מחמת התענית, מכל מקום יאזור כגבר חלצו להתפלל במחשבה זכה וברורה, ולקבל על עצמו גדרי התשובה באמת. והבא לטהר מסייעין אותו, ויחתם בספר חיים טובים. (הח"ח)

המחדש בטובו בכל יום תמיד

תשובה חוזרת ביום הכיפורים

כאשר אדם חופר בור באדמה רכה תוך כדי החפירה של הבור, עקב הרכות של האדמה, קירות הבור מתפוררים, ונופלים לתור הבור שנפער. בשל כך, גם אחרי שחפר כבר את הבור פעם אחת, הבור חוזר ומתמלא "מעצמו" שוב ושוב, והאדם החופר צריך לחזור לחפור את מה שכבר חפר.

ובכל זאת, יש הבדל בין החפירה הראשונה לאילו שאחריה. כי הראשונה היא עדיין החפירה הקשה ביותר, שבה צריך להתחיל וליצור את הבור, החפירות שאחרי, גם אם נראה שהן יותר מתסכלות, הן למעשה קלות יותר, ונובעות רק הצורך לתקן את ה"שיבושים" מהחפירות שהיו לפנייהן.

הרבה פעמים, ביום הכיפורים, אדם מרגיש מתוסכל מכך שהוא חוזר ונופל אחרי החזרה בתשובה לאותם חטאים ולאותן טעויות. הרבה פעמים אנחנו שואלים את עצמנו האם בעצם כל העניין של יום כיפור שווה משהו, אם בכל שנה אנחנו צריכים לחזור ולתקן את עצמנו מחדש.

מסביר הרב שבדרון בשם הרב קסטל, שיש משמעות גדולה לכל החלטה חוזרת להשתפר. כל חזרה בתשובה, גם אם זה לא נראה, משאירה רושם על הנפש, והופכת את החזרות בתשובה שיבואו אחריה לקלות יותר ויותר, עד אשר ההצלחה מגיעה.

כמו בחפירה של הבור, כל סיבוב וסיבוב תורם למעשה ליצירת הבור, וגם בחזרה בתשובה, אם היא מגיעה מעומק הלב, אפילו אם נראה שהיא "נעלמה" ולא השאירה רושם בעולם, למעשה היא יוצרת את הרצף של השיפור התמידי של האדם.

(על פי "אוצר המשלים על התורה")

"יקראו אל-אלוקים. בחזקה" (יונה ג.ח)

כך היו נראים אנשי נינוה: צועקים חזק! כלומר, הם אמנם עזבו את הגשמיות, התענו, צמו, והגיעו לעולם רוחני, אבל צורת העולם הרוחני שלהם היתה עולם רוחני גס, קריאה אל ה' "בחזקה"! אדם אמיתי, אומר הר' מקוצק, אינו צועק בחזקה. הוא צועק לבורא ב"קול דממה דקה!" (האדמו"ר מקוצק זיע"א)

בסיד סעון גניזה – נא לא לקרוא בשעת התפילה – לתיק ולסמור

פינת הלכה – דיני קטן ביום הכיפורים – הרב דב ניסים –

תיקנו לנו חכמים לחנך את הקטן במצוות, עוד קודם שיגיע לגיל שחייב במצוות, כדי שיהיה רגיל במצוות. גם במצוות יום הכיפורים צריך לחנך את הקטן, וכדלהלן:

נעילת הסנדל - מחנכים את הקטנים שילכו בנעליים סינטטיות או נעלי בד, ולא בנעליים או סנדלים מעור (וכן לא נעלי ספורט מעור). ואם שכחו ולא קנו להם, או שאבדו או נקרעו, ויש חשש שאם ילכו יחפים או עם גרביים בלבד יפצעו, או ייזקו משברי זכוכית וכיוצא בזה, יכולים להקל ולהנעילם נעלי עור.

רחיצה וסיכה - אף שחכמים התיירו לרחוץ ולסוך הקטנים, מכל מקום בזמנינו אם אין רגיל לרחוץ ולסוך בכל יום, יש להחמיר בדבר, אא"כ נתלכלכו.

אכילה ושתייה - בליל התענית אין צורך לתת לקטנים לאכול או לשתות, כיוון שאוכלים ושותים לעת ערב קודם כניסת הצום. לכן ישגיחו ההורים על הקטנים בערב יום הכיפורים שיאכלו וישתו כהוגן, כדי שלא יצמאו ויצטרכו לשתות בליל יום הכיפורים. ואם מתעורר הקטן בלילה ומבקש לשתות יכולים להקל ולהשקותו. לעומת זאת ביום התענית, יאכלו הקטנים מיד בבוקר ואין לאפשר להם להתענות, עד גיל 9. לאחר שמלאו להם 9 שנים מחנכים אותם לשעות, דהיינו שאם הם רגילים לאכול בשעה 7:30 יאכלו בשעה 8:30 וכן על זה הדרך מוסיפים לענותו כפי כוחו.

קטן או קטנה שמלאו להם 11 שנים אם ידוע להוריהם שהם בריאים ויכולים להתענות כל היום, יתענו כל היום. ואם לאו יתענו רק עד חצות היום. קטן שמלאו לו 13 שנה וקטנה שמלאו לה 12 שנה, הרי הם גדולים וחייבים להתענות כל היום. אא"כ יש חוות דעת רפואית שעלולים להסתכן כתוצאה מזו הצום.

עֲשֶׂרְתֶּם עֲרֻבְתֶּם הַדְּלִיקוּ אֶת הַנֵּר

בליל כל נדרי בבית מדרשו של הצדיק רבי שלום מבעלו, עלה הצדיק על הבימה והכריז: במשנה במסכת שבת (פרק ב) נאמר: "שלושה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה, עישרתם, ערבתם, הדליקו את הנר".

ומאמר חכמינו זכרונם לברכה יש לפרשו כך: "ערב שבת עם חשיכה" – הכוונה לערב יום הכיפורים בעת הערב שמש, זו היא השעה האחרונה בה יכול היהודי לשוב בתשובה שלימה לפני הקב"ה ועליו לזכור שלושה דברים:

"עשרתם" – כבר חלפו עשרת ימי תשובה. "ערבתם" – כבר העריב היום הקדוש והנורא.

"הדליקו את הנר" – כבר דולקים הנרות לכבוד היום הגדול.

עד מתי אנו דוחים את עשיית התשובה? אם לא עכשיו אימתי?

לרפואת:

* יוסף אוזן בן מרים * שמחה אוזן בת קוקה חדר * רחל בן דוד בת קוקה חדר * שמעון אלבו בר סוליקה * יעקב כהן בן לולו * דניאל בוסקילה בן מרדכי * ממו בת אסתר איבגי * פליאה בת סיוון * יוסף בן חממה * פנחס בן גמרה * דינה בת חמשאת * ר' ליה בת ברוד * לרפואת כל חולי עמו ישראל!

לעילוי הנשמות:

נִסִּים אֱלֹבוּ בַר סוֹלְטָנָה ֿ סוֹלִיקָה אֱלֹבוּ בַת מַרְיָם ֿ שְׂמַחָה מִמֵּן בַת מַרְיָם ֿ רַחֵל חַיָּה שֵׁיטְרִית בַת סוֹלִיקָה ֿ ר' יוֹסֵף אֱלֹבוּ ֿ אֱלֹבוּ מִשֶּׁה ֿ אֱלֹבוּ יִצְחָק ֿ אֱלֹבוּ אַבְרָהָם ֿ אֱלֹבוּ חַבִּיבִי ֿ אֱלֹבוּ רַפְאֵל ֿ חַסִּיבָה קוֹרִיאַט ֿ דוֹד קוֹרִיאַט ֿ מִיכָאֵל לוי בן סוֹלְטָנָה וִיִצְחָק ֿ מַרְיָם לְלוּשׁ בַת קוֹקֵה חֲדָד ֿ אַרְנֶסֶט נִסִּים חֲדָד בן קוֹקֵה ֿ רַחֵל מִמֵּן ֿ יוֹסֵף מִמֵּן ֿ אֱלִיהוּ בַרדָה בַר עֵטוֹ ֿ אֲמִיל (מֵאִיר) בַרדָה בַר רַחֵל ֿ דוֹד בַרדָה בַר וִיוִיאַן ֿ חֲנָה בַת חַבִּיבָה לְמִשְׁפַּחַת כְּהֵן ֿ אַבְרָהָם טוֹלְדָנוּ בַר שְׁלֹמֹה ֿ יְהוּדִית דָּהן בַת סַתְרִיָה ֿ גְּאוּלָה בַת מִזֵּל לְמִשְׁפַּחַת יַחִיאֵל ֿ יוֹסֵף בן לֵאָה וִיעֲקֹב גְּבֵאֵי ֿ רַחֵל מוֹכְתֵר בַת מַרְיָם ֿ אַהֲרוֹן בן אֶסְתֵּר ֿ אֱלִיעֶזֶר בן מַרְיָם ֿ אַבְרָהָם רַפְאֵל בן טוֹמָה מְכֻלּוֹף ֿ עֶמְרָם חוֹן בן לִידִיסִיָה ֿ

לקבלת העלון במייל נא לשלוח הודעה בעירוף כתובת המייל שלכם לכתובת UzanAdirMatan@gmail.com